

شناسایی عوامل مؤثر بر ایجاد نواحی نوآوری با تأکید بر بازآفرینی محلات ناکارآمد شهری*

مریم مهدیزاده کیقباد*، حمیدرضا صارمی**، مجتبی رفیعیان***

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۳/۰۶/۲۴ تاریخ پذیرش نهایی: ۱۴۰۳/۱۲/۱۲

چکیده

نحوه مواجهه با بافت‌های ناکارآمد شهری در ادوار مختلف بر اساس الگوهای مختلفی بوده است که متأسفانه نتیجه مطلوبی در جهت بهبود آنها به دست نیامده است، ایجاد مراکز نوآوری شهری سبب شکل‌گیری رویکردی نوین برای بازآفرینی بافت‌های ناکارآمد شده است؛ اما مسئله این است که آنها نیز نتوانسته‌اند تأثیر چشمگیری در این بافت‌ها بگذارند؛ زیرا نواحی نوآوری اعیانی‌سازی را تشویق می‌کنند و ممکن است موجب کاهش فرصت‌های شغلی برای افراد کم‌سوادتر شوند، بدین ترتیب نیاز به سیاست‌ها و اقداماتی مبتنی بر جامعه است که از اعیانی‌سازی جلوگیری کند؛ بنابراین هدف پژوهش شناسایی عوامل مؤثر بر ایجاد نواحی نوآوری با تأکید بر بازآفرینی محلات ناکارآمد شهری است. در این پژوهش ابتدا عوامل مؤثر از طریق مرور ادبیات نظری به دست آمده و سپس برای تکمیل و غربالگری آن عوامل از روش دلفی در دو راند استفاده شده است، در نهایت ۲۸ عامل به دست آمده است که در سه بعد کالبدی و محیطی، شبکه‌ای و اجتماعی و اقتصادی قرار گرفته‌اند.

واژه‌های کلیدی

نواحی نوآوری؛ بازآفرینی؛ محلات ناکارآمد شهری؛ اعیانی‌سازی؛ دلفی

* این مقاله برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد برنامه‌ریزی شهری مریم مهدیزاده کیقباد با عنوان: «شناسایی عوامل مؤثر بر ایجاد نواحی نوآوری با تأکید بر بازآفرینی محلات ناکارآمد شهری (موردپژوهی: بوستان ولایت و محلات پیرامون آن در تهران)» است که با راهنمایی دکتر حمیدرضا صارمی و مشاوره دکتر مجتبی رفیعیان در دانشگاه تربیت‌مدرس در حال انجام است.

Email: maryammahdizadeh@modares.ac.ir

** دانشجوی کارشناسی‌ارشد، گروه شهرسازی، هنر و معماری، تربیت‌مدرس، تهران، ایران.

Email: saremi@modares.ac.ir

*** دانشیار، گروه شهرسازی، هنر و معماری، تربیت‌مدرس، تهران، ایران. (مسئول مکاتبات).

Email: rafiei_m@modares.ac.ir

**** استاد، گروه شهرسازی، هنر و معماری، تربیت‌مدرس، تهران، ایران.